

Hantamaçylyk gursun / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Hantamaçylyk gursun / satiriki hekaýa HANTAMAÇYLYK GURSUN

Men ýazan hekaýamy goňşyma okap berdim. Ol çişerlip-çişerlip ýüzüme seretdi-de:

– Be-e, durmuş hyzmaty hakynda ýazypsyň-ow – diýip, uludan demini aldy.

Goňşym Baýly Baýryýewiç raýonyň durmuş hyzmaty kombinatynyň direktory bolansoň, känbir edebiyata düşüňibem duran däl-dir-le diýip pikir etdim, onsoňam men olary öwüp ýazdym ahyryn. Ýyly sözüň ýylany hinden çykarýandygyny bilmeýän barmy?! Eden tamam tersine bolup çykdy.

– Goňşy, umuman hekaýaň erbet däl. Ýöne ýalňyşmaýan bolsam, edebiyat durmuşy dogry görkezmelidir, ol ýerden aýagyny üzmeli däl-dir...

Men Baýly Baýryýewiçiň eýýäm näme diýjek bolýanyna düşündim. Gürrüňi derrewjik başga ýana sowmaly, ýogsam barynyň bulaşaymagy gaty ähtimal.

– Baýly Baýryýewiç, bi biziň «Kolhozçy» futbol komandamyz öz oýnaýan ligasyndan çykarlaýdymy?

– Olaryň bar oýnaýşy şo boljak bolaa olary respublikadan çykarmaly.

Gürrüň tutaşyp gidiberermikän öýtdüm, bolmady. Ol başga hiç zat hakda gürlmedi. Ara böwşeňlik aralaşdy, men maýyny tapyp turjak boldum.

– Ýo-ýok, bolmaz, goňşy. Otur, çay-paý içeli, ikimiz goňsam bolsak günde-günaşa duşuşyp duramzok – diýip, ol meniň gitmegime düýbünden garşu boldy.

Goňşyma ýalbardyp durmadym, hantamaçylyk gursun, dogryny aýtsam, men onuň ýanyna bir dileg bilenjik gelipdim. Ondan-mundan gürrüň edip, Baýly Baýryýewiç bilen togsan başlik çay içdik. Ol näme üçindir gürrüňiniň arasynda ýene-de meniň

hekaýama öwrülip geldi.

– Goňşy, sen, ynha, ýaňky hekaýaň bir ýerirse dellekçiler hakynda gürrüň açyp olaryň saç bejertmek üçin gelýän müşderiler bilen şeýle mylaýym, sypaýy gürleşýändiklerini ýazýaň. Emma durmuşda welin, olar baryp ýatan gödek. – Baýly Baýryýewiç näme üçindir güldi-de, gürrüňini dowam etdirdi. – Bu hekaýaň gazetde dagy çykaýsa gülşerler, goňşy. Üstünden gülerler. Heýem bir özi dellekçi bolar-da zyzndan gygyryp seň gaýtargyňy berermi? Ýo-ýok, beýle zat heniz durmuşda bolanok, men-ä gabat gelemok, özüňem şeýle zadyň üstünden baran dälsiň. Onsoňam olary beýdip öwmeli däl, depäňe çykarlar. Gaýtam olaryň pyssy-pyjurlyklaryny ýazgarmaly, köteklemeli...

Be, bi nähili, ýylgyza ýörän ýaly boldum-la diýip, içini geplettdim. Ýagşylyk diýip edenim tersine, ýamanlyk boldy. Adamlara-da ýaranma ýok-how! Aý, bular gaty mekir bolýalar-da, eýýäm meniň bir zat dilejek bolup gelenimi aňandyr, zaňňar. Meniňki paşmady, nätjek, bazara gidip, iki-üç bahasyna alaymaly bolar-da.

Ol meniň boşan käsäme çay guýdy-da gürrüňini dowam etdirdi.

– Ýa-da, ynha, aýdaly aýal-gyzlaryň milli eşiklerini tikýän atelýeler barada ýazýaň. Sen olary öwüp, arşa çykarypsyň. Seň ýazan hekaýaň boýunça olaryň işine baha bermeli bolsa, olary, ikerjiňlenmän göni hökümet sylagyna hödürläýmeli. Hakykatda nähilidir öýdýäň? – Ol meniň ýüzüme soragly seretdi. Men näme jogap berjegimi bilmän egnimi gysdym.

– Bilmeýän bolsaň beýle zat ýazmaly däl. Onda işleýänleriň birentegi baryp ýatan ogry, hawa, goňşy jan. Her ýylda küt-küt gowy, gymmat bahaly matalar gelýä, tanyş-bilşiň üsti bilen birini-ýarymyny alaymasaň ýekeje metrinem görmersiň, hemmesi jygyldykdan çykýar. Olarda ynsap ýok, ölen adamlar adyna-da kwitansiýa ýazyp gelen harytlary derbi-dagyn edýäler, has dogrusy, olar ölenden köpün soýýalar.

Atelýeň müdiriniň münýän «Wolgasyňy» seň munesiň gelenokmy? Gelýändir, bilýän. Ýöne öz daban azabyň bilen oň ýaly maşyn aňsat edinip bilmersiň. Hawwa, goňşy jan, durmuş hyzmatynda edil seniň ýazyşyň ýaly elpe-şelpelik ýokdur. Şonuň üçin hem edebiýat hakykaty görkezmelidir. Onsoňam döwrüň talabyna görä

hereket etmek gerek, häzir tankyda giň ýol açyldy. Durmuş hyzmatynyň adamlary barada eliňden gelyän bolsa köpräk satiriki zat ýaz. Olary näçe kötekleseňem azdyr...

Baýly Baýryýewiç sözüne dyngy berdi-de, çäýiň soňuny meniň käsäme sarkyrdy.

– Çäýiň soňy dostuňky diýipdirler, al, iç!

Men dileg edenden geçdim, sag-aman sypsam oňdum. Syr bildirmän turmaly diýen netijä geldim.

– Tankydy bellikleň üçin köp sag bol, goňşy. Täzeden işlämde bi aýdan zatlaňny göz önünde tutaryn. Onsoňam bu zatlar hiç-le, umuman, jan saglyk, iş-güýç hemme oňat dälmi özi?!

– Aý, hawa, täze geçen ýerimem erbet däl, çöreklige ýer. Ýoluň düşse baryber, ho gaýraky demir ýoluň ýanyndaky restorana derektir boldum.

Baý-ba-a, bu asyl mundan çykd-ow! Hemme zat düşnükli. Geňem gördüm-le, durmuş hyzmatynda işleýänleriň başyna ala ýabylyň oýnuny getirdi, asyl bir emmajygy bar eken-ow. Neden «oňarypdyrlar, seň ýalyň birwagt gümünü çekmeli» diýipdim. Dilim gaty gijedi, ýene-de: «Kyýamat günü goňşudan» diýleni ýadyma düşüp zat diýmedim, saklandym. Goňşym bilen hoşlaşyp çykyp gitdim, ondan zat dilemänime gaty begendim.

Täçmämmet JÜRDEKOW,

Türkmenistanyň Halk ýazyjysy. Satiriki hekaýalar